

ዳኞች፡- ዓብዱልቃድር መሐመድ

ሒሩት መለስ

ፀጋዬ አስማማው

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

አመልካች፡- የአዲስ ከተማ አስተዳደር ፍትህና ሕግ ጉዳዮች ቢሮ - ነ/ፈ.ጅ ታረቀኝ ሞላ ቀርቦታ።

ተጠሪዎች፡- 1. ወ/ሮ የኋላሽት ገመዳ ቤኛ - ቀርቦታ።

2. ወ/ሮ ጌጌ ገመዳ ቤኛ - ወኪል ቀርቦታ።

ጉዳዩን በመመርመር የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል።

ፍ ር ድ

ለዚህ የሰበር ክርክር መነሻው አመልካች ግንቦት 01/2000 ዓ.ም. በተፃፈ አቤቱታው የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት በከ/መ/ቁ. 44930 መጋቢት 15/2000 እንዲሁም የፌዴራል ከፍተኛው ፍርድ ቤት በመ/ቁ. 66633 ሚያዝያ 30/2000 ዓ.ም. የሰጡት ብይን መሠረታዊ የሕግ ስህተት የተፈፀመባቸው ናቸው በማለት እንዲሻሩለት በመጠየቁ ነው።

የአሁኑ አመልካች በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት በፍ/ብ/ስ/ስ/ሕ/ቁ. 358 መሠረት በክርክር ጣልቃ ለመግባት ተቃዋሚ የነበር፣ በከፍተኛ ፍ/ቤቱ ደግሞ ይግባኝ ባይ ሆኖ የተከራከረ ሲሆን የአሁኑ ተጠሪዎችም በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት ከሚሾች በከፍተኛ ፍ/ቤቱ ደግሞ መልስ ሰጭዎች በመሆን ተከራክረዋል።

በስር ፍ/ቤት ለቀረበው ክርክር መነሻው የአሁኑ አመልካች ኅዳር 09/2000 ዓ.ም. በተፃፈ ያቀረበው መቃወሚያ ሲሆን ይዘቱም የስር ፍ/ቤቱ ጥቅምት 29/1999 ዓ.ም. በሰጠው ፍርድ በቦሌ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 12፣ የቤት ቁጥር 486 የሆነውን ቤት ስር ከሚሾች የነበሩት የአሁኑ ተጠሪዎች ከሥር ተከሚሾች ከነበሩት /የቦሌ ክ/ከተማ ቀበሌ 12 አስ/ጽ/ቤት እና አቶ ለአዚም በደዊ/ እንዲረከቡት መወሰኑ ባለ ንብረት የሆኑት በክርክሩ ባልተሳፍኩበት በመሆኑ በፍ/ብ/ስ/ስ/ሕ/ቁ. 358፣ 360 መሠረት ጣልቃ አስገብቶ በማከራከር ቀደም ብሎ የተሰጠውን ፍርድ ውድቅ ያደርግልኝ የሚል ነው።

ከላይ ለቀረበው ጥያቄ ስር ከሚሾች የነበሩት የአሁኑ ተጠሪዎች ታህሣሥ 24/2000 ዓ.ም. በሰጡት መልስ የመቃወም አመልካቹና ሁለተኛ ተከሚሾ የነበረው የቦሌ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 12 አስተዳደር ጽ/ቤት አንድ አካልና ተመሳሳይ ክርክር ያላቸው ስለሆኑ አመልካቹ በመጀመሪያው ክርክር እንደተሳተፈ ስለሚቆጠር በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 358/360 መሠረት ያቀረበው ተቃውሞ ተቀባይነት የለውም በማለት ተከራክረዋል።

የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤትም በከ/መ/ቁ. 44930 መጋቢት 15/2000 ዓ.ም. በሰጠው ብይን የመቃወም አመልካቹና ቀደም ብሎ ማለትም ጥቅምት 29/1999 ዓ.ም. በተሰጠው ፍርድ ውስጥ አንደኛ ተከሚሾ የነበረው የቦሌ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 12 አስተዳደር ጽ/ቤት አንድ አካልና ተመሳሳይ ክርክር ያላቸው በመሆናቸው የመቃወም አመልካቹ በመጀመሪያው ክርክር እንዳልተሳተፈ ስለማይቆጠር በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 358/360 መሠረት ያቀረበው ጣልቃ የመግባት ጥያቄ ተቀባይነት የለውም ብሏል። የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤትም ጉዳዩ በይግባኝ ቀርቦለት በመ/ቁ. 66633 ሚያዝያ 30/2000 ዓ.ም. በሰጠው ትእዛዝ ጉዳዩ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 337 መሠረት ሰርዞታል።

ከላይ የሰፈሩትን የስር ፍ/ቤቶቹ ብይኖች በመቃወም የአሁኑ አመልካች ግንቦት 01/2000 ዓ.ም. የተፃፈ አቤቱታ ወደዚህ ሰበር ችሎት ያቀረበ ሲሆን መሠረታዊ ይዘቱም አከራካሪው ቤት መንግሥት በአዋጅ ቁጥር 47/67 መሠረት ወርሶ የሚያስተዳድረው ሃብት ሲሆን ለተጠሪዎቹ የተወሰነላቸው አላግባብና አመልካች በክርክሩ ሳይሳተፍ ነው፤ አመልካችና ስር አንደኛ ተከሣሽ የነበረው የቦሌ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 12 አስተዳደር ጽ/ቤት የየራሳቸውን ህጋዊ ሰውነት ያላቸው የተለያዩ አካላት እንጂ አንድ አይነት ባለመሆናቸው የስር ፍ/ቤቶቹ በክርክሩ ጣልቃ ገብቼ እንዳልከራከር ማድረጋቸው መሠረታዊ የሕግ ስህተት ነው ብሏል።

ተጠሪዎችም ሐምሌ 17/2000 ዓ.ም. በተፃፈ መልስ የሰጡ ሲሆን ይዘቱም አመልካችና ቀደም ብሎ የሥር ፍ/ቤቱ አንደኛ ተከሣሽ የነበረው የቦሌ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 12 አስተዳደር ጽ/ቤት በአዋጅ ቁጥር 361/1995 /የተሻሻለው የአዲስ አበባ ከተማ ቻርተር/ አንቀጽ 2 መሠረት የከተማው አስተዳደር የተለያዩ እርከኖች ስለሆኑ ክርክራቸው ተመሳሳይ እንጂ የሚለያይ ባለመሆኑና የአመልካችና የቀበሌው ስልጣን የሚመነጨው ከከተማው አስተዳደር ነው፤ አመልካች የከተማው አስተዳደር አንድ የሥራ ክፍል እንጂ ራሱን የቻለ አካል ባለመሆኑ ቀበሌው ቀደም ብሎ ተከራክሮበት የተወሰነው ጉዳይም የከተማው አስተዳደር ክርክር ተደርጎ መወሰድ ስላለበት የአመልካች ጥያቄ ተገቢነት የለውም። የስር ፍ/ቤቶቹ የፈፀሙት መሠረታዊ የሕግ ስህተት የለም የሚል ነው።

አመልካችም መስከረም 29/2001 ዓ.ም. በተፃፈ የመልስ መልስ የሰጠ ሲሆን አጭር ይዘቱም አመልካች በአዋጅ ቁጥር 2/1995 አንቀጽ 29 እና እንደገና በተሻሻለው የከተማው አዋጅ ቁጥር 4/2000 /የአዲስ አበባ አስተዳደር የአስፈጻሚና የማዘጋጃ ቤት አገልግሎት አካላት ማቋቋሚያ አዋጅ/ መሠረት የተቋቋመ ሲሆን የቀበሌ አስተዳደር አካላት የተቋቋሙት ደግሞ በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ክፍለ ከተሞችና ቀበሌዎች ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 1/1995 እንዲሁም የዚህ አዋጅ ማሻሻያ አዋጅ ቁጥር 18/1997 መሠረት የተቋቋሙና የየራሳቸው ሕጋዊ ሰውነት፣ ስልጣንና ተግባር ያላቸው አካላት ናቸው የሚል ነው።

የግራ ቀኙ ወገኖች ክርክር አመጣጥ ከላይ እንደሰፈረው ሆኖ ይህ ፍ/ቤትም አመልካችና የቦሌ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 12 አስተዳደር ጽ/ቤት አንድ አካል ናቸው ወይስ አይደሉም? የሁለቱ አካላት ክርክር ተመሳሳይ ሊሆን ይችላል ወይስ አይችልም? የሚሉ ጭብጦችን በመመስረት ጉዳዩን እንደሚከተለው መርምሯል።

ከክርክሩ ሂደት መረዳት እንደተቻለው አመልካች በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 358 መሠረት በክርክሩ ጣልቃ ገብቶ እንዳይከራከር በስር ፍርድ ቤቱ የተከላከለው ቀደም ብሎ በክርክሩ ተሳትፎ የተወሰነበት የተጠቀሰው ቀበሌ ካቀረበው ክርክር ተመሳሳይ ክርክር የሚያቀርብና በመሠረቱ አንድ አካል ናቸው በሚል ነው። በርግጥ እነዚህ ሁለት አካላት በአንድ መንግስታዊ መዋቅር /በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር/ ስር የሚገኙ አካላት ናቸው። ይሁን እንጂ በአንድ የክልል ወይም የከተማ መንግሥታዊ መዋቅር ስር መገኘታቸው ብቻ አከራካሪውን ቤት በተመለከተ ተመሳሳይ ጥቅምን የሚወክሉ አካላት ናቸው ወደሚል መደምደሚያ የሚደርስ አይደለም፤ እነዚህ ሁለት አካላት የከተማ መስተዳድሩ የተለያዩ እርከኖች ወይም አካላት ሆነው የየራሳቸው ሕጋዊ ሰውነት፣ ስልጣንና ተግባር እንዳላቸው በአዲስ አበባ ከተማ ምክር ቤት ከወጡት አዋጅ ቁጥሮች 2/1995፣ 4/2000፣ 1/1995 እና 18/1997 መገንዘብ ይቻላል። ስለሆነም ቀበሌውና አመልካች አንድ አካል ናቸው በመባል በሥር ፍ/ቤቶቹ የተሰጠው ብይን ተገቢነት የሌለውና መሠረታዊ የሕግ ስህተት ነው።

ቀበሌው በክርክሩ ቀደም ብሎ ከቀረበው ክርክር አመልካቹ የተለየ ሌላ ክርክር ሊያቀረብ አይችልም የተባለውም ቢሆን ክርክራቸው ተመሳሳይና አንድ አይነት ጥቅም የሚወክል መሆኑና አለመሆኑ የሚታወቀው አመልካቹ በክርክሩ እንዲገባ ተደርጎ የሚያቀርበውን የክርክር አይነትና የሚወክለውን ጥቅም ቀበሌው አቅርቦት ከነበረው በማነፃፀር የሚታወቅ እንጂ አስቀድሞ ተመሳሳይ ክርክር አለው የሚል ግምት በመያዝ አይደለም፤ ከዚህ ትንታኔ አኳያም መሠረታዊ የሕግ ስህተት የተፈፀመበት ሆኖ ተገኝቷል።

ው ሣ ኔ

1. የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት በክ/መ/ቁ. 44930 መጋቢት 15/2000 ዓ.ም. እንዲሁም የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 66633 ሚያዝያ 30/2000 ዓ.ም. የሰጡት ብይን በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 348/1/ መሠረት ተሸረዋል፤ ይፃፍ።

2. አመልካችና የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቱ ጥቅምት 29/1999 ዓ.ም. በሰጠው ፍርድ አንደኛ ተከላኝ የነበረው የቦሌ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 12 አስተዳደር ጽ/ቤት በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ስር የሚገኙ የየራሳቸው ሕጋዊ ሰውነት፣ ስልጣንና ተግባር ያላቸው የተለያዩ አካላት በመሆናቸው አመልካቹ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 358 መሠረት በክርክሩ ጣልቃ ገብቶ ይከራከር፤ ይፃፍ።
3. ግራ ቀኙ ወገኖች ወጪና ኪሣራ ይቻቻሉ፤ ክርክሩ ያለቀ በመሆኑ መዝገቡ ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።

ት እ ዛ ዝ

ግንቦት 04/2000 ዓ.ም. በዚህ ችሎት የተሰጠው እግድ ተነስቷል፤ ይፃፍ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

5/9